

P6_TA(2009)0282

Autorių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminai *I**

2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/116/EB dėl autorių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminų (COM(2008)0464 – C6-0281/2008 – 2008/0157(COD))

(Bendro sprendimo procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2008)0464),
 - atsižvelgdamas į EB sutarties 251 straipsnio 2 dalį ir į 47 straipsnio 2 dalį bei į 55 ir 95 straipsnius, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C6-0281/2008),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 51 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą ir Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto, Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto bei Kultūros ir švietimo komiteto nuomones (A6–0070/2009),
1. pritaria Komisijos pasiūlymui su pakeitimais;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jį nauju tekstu;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai ir Komisijai.

Europos Parlamento pozicija priimta per pirmąjį svarstymą 2009 m. balandžio 23 d., siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/.../EB, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2006/116/EB dėl autorių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminų

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 47 straipsnio 2 dalį, 55 ir 95 straipsnius,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą¹,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

laikydamosi Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos²,

kadangi:

- (1) Pagal 2006 m. gruodžio 12 d. *Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/116/EB* dėl autorių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminų³ apsaugos terminas atlikėjams ir fonogramų gamintojams yra 50 metų.
- (2) Atlikėjams toks laikotarpis prasideda nuo kūrinio atlikimo arba nuo tada, kai išleidžiamas arba viešai paskelbiamas jų įrašytas kūrinys per 50 metų po kūrinio atlikimo, **■** po pirmo tokio išleidimo ar pirmo tokio viešo paskelbimo, atsižvelgiant į tai, kas įvyksta pirmiau.
- (3) Fonogramų gamintojams laikotarpis prasideda nuo fonogramos įrašymo ar jos paskelbimo per 50 metų po įrašymo arba, jei ji neišleidžiama, nuo jos viešo paskelbimo per 50 metų nuo įrašymo.

¹ 2009 m. sausio 14 d. nuomonė (dar neskelbta OL).

² 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento pozicija.

³ OL L 372, 2006 12 27, p. 12.

- (4) Apsaugos lygis, kai pripažįstamas jų kūrybinis ir artistinis prisidėjimas, turi atspindėti socialiniu požiūriu pripažįstamą kūrybinio atlikėjų prisidėjimo svarbą.
- (5) Atlikėjai paprastai savo karjerą pradeda jauni ir dabartinis 50 metų apsaugos **■** terminas, **taikomas kūrinių įrašams**, dažnai nesaugo jų kūrinių visą atlikėjų gyvenimą. Todėl **kai kurie** atlikėjai savo gyvenimo pabaigoje netenka pajamų. Be to, jie dažnai negali pasinaudoti savo teisėmis užkirsti kelią netinkamam savo kūrinių atlikimui ar uždrausti tokį atlikimą tol, kol yra gyvi.
- (6) Pajamos, gautos iš išskirtinių teisių į atgaminimą ir pateikimą, kaip nustatyta 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo¹, taip pat teisingos kompensacijos už privatų naudojimą pagal tą direktyvą ir iš išskirtinių platinimo bei nuomos teisių pagal 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/115/EB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje², turėtų būti prieinamos atlikėjams bent jau tol, kol jie yra gyvi.
- (7) Todėl įrašytų kūrinių ir fonogramų apsaugos terminas turėtų būti pratęstas iki **70 metų** nuo **atitinkamo įvykio**.
- (8) **Teisės** į įrašytą kūrinį turėtų grįžti atlikėjui, jei fonogramos gamintojas nebesiūlo pirkti pakankamo kiekio (**remiantis Tarptautinės konvencijos dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos nuostatomis**) fonogramos, kuri, jei nebūtų pratęstas terminas, taptų vieša, kopijų ir nepateikia tokios fonogramos viešai. **Šia galimybe turėtų būti galima pasinaudoti pasibaigus pagrįstam laiko periodui, skirtam fonogramos gamintojui atlikti abu šiuos numatytus veiksmus. Taigi fonogramos gamintojo teisės į fonogramą turėtų nustoti galioti, siekiant išvengti padėties, kai kartu egzistuotų ir tokios atlikėjo teisės į įrašytą kūrinį, nors tokios teisės nebėra perduotos ar atiduotos fonogramos gamintojui.**

¹ OL L 167, 2001 6 22, p. 10.

² OL L 376, 2006 12 27, p. 28.

- (9) Atlikėjai, užmezgę sutartinius santykius su fonogramos kūrėju, paprastai turi perduoti **arba atiduoti** fonogramų kūrėjams savo išskirtines teises į savo kūrinių įrašų atgaminimą, platinimą, nuomą ir pateikimą. Už tai **kai kuriems** atlikėjams sumokamas honoraro avansas, o išmokos gaunamos tik tada, kai fonogramos gamintojas susigrąžina sumokėtą avansą ir atlieka sutartyje nustatytus atskaitymus. **Kiti atlikėjai perduoda arba atiduoda savo išskirtines teises už vienkartinį užmokestį (nesikartojančią išmoką). Tai ypač aktualu foniniams atlikėjams, kurių nėra kūrėjų sąraše (nepagrindiniai atlikėjai), bet kartais taip pat ir kūrėjų sąraše esantiems atlikėjams (pagrindiniams atlikėjams).**
- (10) Kad būtų užtikrinta faktinė termino pratęsimo nauda atlikėjams, kurie perdavė savo išskirtines teises fonogramų kūrėjams ■ , reikėtų įgyvendinti keletą papildomų priemonių ■ . ■
- (11) Pirmoji papildoma ■ priemonė turėtų būti tokia: fonogramų gamintojai privalėtų atidėti bent kartą per metus **sumą, siekiančią 20 % pajamų**, gautų iš išskirtinių teisių platinti, atgaminti ir pateikti fonogramas. „**Pajamos**“ – **tai fonogramos gamintojo gautos pajamos prieš atskaičiuojant išlaidas.**
-
- (12) Tokie **mokėjimai** turėtų būti laikomi tik atlikėjams, kurių kūriniai įrašyti fonogramose ir kurie perdavė **arba atidavė** savo teises fonogramos kūrėjui už vienkartinę išmoką. Taip atidėti **mokėjimai** turėtų būti individualiai paskirstomi nepagrindiniams atlikėjams mažiausiai kartą per metus. **Šis skirstymas turėtų būti patikėtas** kolektyvinių teisių administravimo organizacijoms **ir** gali būti taikomos nacionalinės neskirstomų pajamų taisyklės. **Siekdamos išvengti neproporcingos naštos, kurią gali sukelti tų pajamų rinkimas ir administravimas, valstybės narės gali atitinkamai nustatyti sąlygas ir tai, kokių mastu labai mažos įmonės turi laikytis šio įsipareigojimo mokėti įmokas, jei šie mokėjimai būtų nepagrįsti atsižvelgiant į tokių pajamų rinkimo ir administravimo išlaidas.**

- (13) Tačiau pagal Direktyvos 2006/115/EB || 5 straipsnį atlikėjams jau suteikiama neatšaukiama teisė į teisingą atlyginimą už fonogramų inter alia nuomą. Panašiai sutartyse atlikėjai paprastai neperduoda *arba neatiduoda* fonogramų gamintojams teisės pretenduoti į vienkartinį teisingą atlyginimą už transliavimą ir viešą paskelbimą pagal Direktyvos 2006/115/EB 8 straipsnio 2 dalį ir į teisingą kompensaciją už atgaminimą privačiam naudojimui pagal Direktyvos 2001/29/EB 5 straipsnio 2 dalies b punktą. Todėl apskaičiuojant bendrą sumą, kurią fonogramų gamintojas turi atskaičiuoti papildomo atlyginimo išmokoms, nereikėtų atsižvelgti į pajamas, kurias fonogramos gamintojas gavo iš fonogramų nuomos *arba* į vienkartinį teisingą atlyginimą už transliavimą ir viešą paskelbimą *arba* teisingą atlyginimą, *gautą* už privatų kopijavimą.
- (14) *Siekiant užtikrinti pusiausvyrą sudarant sutartis, pagal kurias atlikėjas už honorarą perduoda išskirtines teises fonogramos gamintojui, antroji papildoma priemonė turėtų būti „tabula rasa“ (t. y. visiškas atnaujinimas) tiems atlikėjams, kurie suteikė pirmiau minėtas išskirtines teises fonogramos gamintojams už honorarą ar atlyginimą. Valstybės narės, siekdamos, kad pratęstas apsaugos terminas būtų visapusiškai naudingas atlikėjui, turėtų užtikrinti, kad, remiantis tarp fonogramos gamintojo ir atlikėjo sudaryta sutartimi, atlikėjui per pratęstą laikotarpį sumokėto honoraro ar atlyginimo sumai nebūtų daromas poveikis dėl mokėjimo avansu arba dėl sutartyje nustatytų atskaitymų.*
- (15) Siekiant teisinio tikrumo, gali būti numatyta, kad, kai *sutartyje* aiškiai nenurodyta kitaip, sutartinis teisių į kūrinio įrašą perdavimas arba atidavimas, dėl kurio susitarta iki tos dienos, kai valstybės narės turi patvirtinti *šią* direktyvą įgyvendinančias priemones, ir pratęstu laikotarpiu toliau veikia taip, kaip veikė.
- (16) *Valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė nustatyti, kad dėl kai kurių sutarčių, nustatančių pasikartojančias išmokas, nuostatų būtų galima derėtis iš naujo atlikėjų naudai. Valstybės narės turėtų nustatyti tvarką, taikytiną tuo atveju, jei pakartotinės derybos žlunga.*

■

- (17) Kadangi valstybės narės negali iki galo pasiekti siūlomų papildomų priemonių tikslų, nes nacionalinės priemonės toje srityje arba iškreiptų *konkurencijų*, arba paveiktų fonogramų kūrėjo išskirtinių teisių, apibrėžtų Bendrijos teisės aktuose, apimtį, o tų tikslų yra lengviau pasiekti Bendrijos lygmeniu, Bendrija gali patvirtinti priemones laikydamosi subsidiarumo principo pagal Sutarties 5 straipsnį. Pagal proporcingumo principą, nustatytą tame straipsnyje, ši direktyva neapima daugiau nei yra būtina siekiant šių tikslų.
- (18) ***Taikant šią direktyvą, nedaromas poveikis nacionalinėms taisyklėms ir susitarimams, kurie atitinka direktyvos nuostatas, pavyzdžiui, valstybėse narėse sudarytiems atlikėjams atstovaujančių organizacijų ir gamintojams atstovaujančių organizacijų kolektyviniams susitarimams.***
- (19) Tam tikrose valstybėse narėse muzikos kūriniams su žodžiais taikomas bendras apsaugos terminas, skaičiuojamas nuo ilgiausiai išgyvenusio autoriaus mirties, o kitose valstybėse narėse muzikai ir žodžiams taikomi atskiri terminai. Nepaprastai daug muzikos sukurta bendrai. Pavyzdžiui, ***operą dažnai kuria libreto autorius ir muzikos autorius – kompozitorius***. Be to, tokių muzikos žanrų kaip džiazas, rokas ir populiarioji muzika, kūriniai iš principo dažniausiai kuriami bendrai.
- (20) Vadinasi muzikos kūrinių su žodžiais, ***kurių žodžiai ir muzika buvo sukurti tam, kad būtų naudojami kartu***, apsaugos termino nustatymas nepakankamai suderintas, todėl kyla kliūčių laisvam prekių bei paslaugų, tokių kaip tarptautinės kolektyvinių teisių administravimo paslaugos, judėjimui. ***Siekiant užtikrinti, kad šios kliūtys būtų panaikintos, visiems šiems darbams, saugomiems nuo datos, iki kurios reikalaujama, kad valstybės narės perkeltų šios direktyvos nuostatas, turėtų būti taikomas vienodas, suderintas apsaugos terminas visose valstybėse narėse.***
- (21) Todėl atitinkamai reikėtų iš dalies pakeisti Direktyvą 2006/116/EB.
- (22) ***Pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros 34 punktą valstybės narės raginamos savo ir Bendrijos interesų labui parengti lenteles, kurios iliustruotų šios direktyvos ir perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių tarpusavio atitikimą, ir viešai jas paskelbti,***

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis
Daliniai Direktyvos 2006/116/EB pakeitimai

Direktyva 2006/116/EB iš dalies keičiama taip:

1) 1 straipsnis papildomas tokia dalimi:

„7. Muzikos kūrinio su žodžiais apsaugos terminas baigiasi praėjus 70 metų nuo ilgiausiai išgyvenusio iš toliau išvardytų asmenų mirties nepriklausomai nuo to, ar *tie* asmenys laikomi bendraautoriais, ar ne; šie asmenys yra žodžių autorius ir ***muzikos kūrinio*** kompozitorius, ***turint mintyje tai, kad ir žodžiai, ir muzika buvo specialiai sukurti atitinkamam muzikos kūrinui su žodžiais.***“;

2) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies antroji pastraipa pakeičiama taip:

„Tačiau,

- jei per šį laikotarpį teisėtai išleidžiamas arba teisėtai viešai paskelbiamas šio kūrinio įrašas, kuris nėra fonograma, šios teisės nustoja galioti praėjus 50 metų nuo pirmojo tokio išleidimo arba pirmojo tokio viešo paskelbimo dienos, atsižvelgiant į tai, kas įvyko pirmiau
- jei per šį laikotarpį teisėtai išleidžiamas arba teisėtai viešai paskelbiamas šio kūrinio įrašas, kuris yra fonograma, šios teisės nustoja galioti praėjus **70 metams** nuo pirmojo tokio išleidimo arba pirmojo tokio viešo paskelbimo dienos, atsižvelgiant į tai, kas įvyko pirmiau.“;

b) || 2 dalies antrajame ir trečiajame sakiniuose skaitmuo „50“ pakeičiamas skaitmeniu „70“;

c) **3 straipsnis papildomas tokiomis dalimis:**

- „2a. Jei praėjus 50 metų po to, kai fonograma buvo teisėtai išleista arba viešai paskelbta, fonogramos kūrėjas nebesiūlo parduoti arba viešai pateikti, laidais ar belaidžiu būdu, pakankamo kiekio fonogramos kopijų taip, kad visuomenės nariai galėtų gauti jas jų pačių pasirinktoje vietoje ar pasirinktu laiku, atlikėjas gali nutraukti sutartį, pagal kurią jis perdavė arba atidavė fonogramos kūrėjui savo teises į savo kūrinio įrašą (toliau – „perdavimo arba atidavimo sutartis“). Galima pasinaudoti teise nutraukti sutartį, jei gamintojas per metus nuo tos dienos, kai atlikėjas pranešė apie savo ketinimą nutraukti sutartį remiantis pirmesniu sakiniu, neatlieka šiame sakinyje nustatytų abiejų veiksmų. Atlikėjas negali atsisakyti šios teisės nutraukti sutartį. Kai fonogramoje įrašytas daugelio atlikėjų atliekamas kūrinys, atlikėjai gali nutraukti savo perdavimo arba atidavimo sutartis pagal taikytinus nacionalinius teisės aktus. Jei perdavimo arba atidavimo sutartis nutraukiama pagal šią dalį, fonogramos gamintojo teisės į fonogramą nebegalioja.**
- 2b. Kai pagal perdavimo arba atidavimo sutartį atlikėjui suteikiama teisė pretenduoti į nesikartojantį atlyginimą, atlikėjas turi teisę kasmet gauti papildomą atlyginimą iš fonogramų gamintojo už kiekvienus visus metus, iš karto praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai išleista, arba praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta. Atlikėjas negali atsisakyti tokios teisės gauti tokį metinį papildomą atlyginimą.**

2c. *Bendra suma, kurią fonogramos gamintojas skiria 2b dalyje minimo papildomo atlyginimo išmokoms, yra lygi 20 % pajamų, kurias jis gavo ankstesniais metais nei tie, už kuriuos mokamas minėtas atlyginimas, už atgaminimą, platinimą ir pateikimą tokių fonogramų, praėjus 50 metų, kai atitinkama fonograma buvo teisėtai išleista, arba praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta.*

Valstybės narės užtikrina, kad fonogramų gamintojai turėtų pateikti atlikėjams, kurie turi teisę gauti 2b dalyje minimą metinį papildomą atlyginimą, pastarųjų prašymu bet kokią informaciją, kuri gali būti reikalinga siekiant gauti minėtąjį atlyginimą.

2d. *Valstybės narės užtikrina, kad teisę kasmet gauti 2b dalyje minimą papildomą atlyginimą administruotų kolektyvinių teisių administravimo organizacijos.*

2e. *Jei atlikėjas turi teisę gauti pasikartojančius mokėjimus, iš šių mokėjimų neatskaičiuojama išmokėtas avansas ar sutartyje nustatyti atskaitymai praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai išleista, arba praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta.“;*

3) 10 straipsnis papildomas *tokiomis dalimis:*

„5. **3 straipsnio 1 dalis – 3 straipsnio 2e dalis** Direktyvos .../.../EB* redakcijoje ■ taikomos ■ kūrinių įrašams ir fonogramoms, kurių atžvilgiu atlikėjui ir fonogramos gamintojui ...** pagal šias nuostatas dar taikoma apsauga, **ir tiems kūrinių įrašams ir fonogramoms, kurie sukuriami po šios datos.**

* OL L ...

** 2 metai nuo šios iš dalies keičiančios direktyvos įsigaliojimo dienos.

6. *1 straipsnio 7 dalis, pridėta Direktyva .../.../EB**, taikoma muzikos kūriniams su žodžiais, kurių bent jau muzika ar žodžiai saugomi bent vienoje valstybėje narėje prieš ...** ir muzikos kūriniams su žodžiais, kurie sukuriami po šios datos.

*Taikant pirmą pastraipą nepažeidžiami jokie su naudojimu susiję veiksmai, atlikti prieš ...**. Valstybės narės priima specialias nuostatas, reikalingas trečiųjų šalių įgytomis teisėmis apsaugoti.“;*

- 4) Įterpiamas toks || straipsnis:

„10a straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės, susijusios su *Direktyvos .../.../EB**, perkėlimu

1. Jei *sutartyje* aiškiai nenurodyta kitaip, laikoma, kad *perdavimo arba atidavimo* sutartis, *sudaryta prieš ...***, toliau veikia atėjus tam laikui, kai pagal 3 straipsnio 1 *dalį* be pakeitimų, padarytų Direktyva .../.../EB* atlikėjas ■ nebebūtų saugomas ■ .

■

* O L L ...

** 2 metai nuo šios iš dalies keičiančios direktyvos įsigaliojimo dienos.

2. *Valstybės narės gali nustatyti, kad perdavimo ar atidavimo sutartys, pagal kurias atlikėjas turi teisę gauti pasikartojančius mokėjimus ir kurios sudarytos prieš ...*, gali būti keičiamos praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai išleista arba praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta.“*

2 straipsnis

Ataskaita

*Ne vėliau kaip ...** Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui šios direktyvos taikymo ataskaitą atsižvelgdama į skaitmeninės rinkos pokyčius ir, jei reikia, pateikia pasiūlymą dėl kitų Direktyvos 2006/116/EB pakeitimų.*

* *2 metai nuo šios iš dalies keičiančios direktyvos įsigaliojimo dienos.*

** *5 metai nuo šios iš dalies keičiančios direktyvos įsigaliojimo dienos.*

3 straipsnis
Įvertinimas

Komisija atlieka vertinimą siekdama nustatyti, ar reikia pratęsti audiovizualinio sektoriaus atlikėjų ir gamintojų teisių apsaugos terminą ir praneša apie šio vertinimo rezultatus Europos Parlamentui, Tarybai ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ne vėliau kaip iki 2010 m. sausio 1 d. Prireikus Komisija pateikia pasiūlymą dėl kitų Direktyvos 2006/116/EB pakeitimų.

4 straipsnis
Perkėlimas

1. Valstybės narės **užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini šiai direktyvai įgyvendinti ne vėliau kaip ...***. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstus **I**.

I

Valstybės narės, *priimdamos* šias nuostatas, daro *jos* nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai paskelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų **II** nacionalinės teisės *aktų pagrindinių* nuostatų tekstus.

* **2 metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos.**

5 straipsnis
Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja *dvidešimtą dieną nuo* jos paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

6 straipsnis
Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta ||

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas